

EU er en succes, som Danmark holder sig på afstand af
af David Rehling

Manners, Ian

Published in:
Information

Publication date:
2007

Citation for published version (APA):
Manners, I. (2007). EU er en succes, som Danmark holder sig på afstand af: af David Rehling . *Information*.
<http://www.information.dk/138010>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain.
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact rucforsk@ruc.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

EU er en succes, som Danmark holder sig på afstand af

Armslængde. Unionen er lykkedes ud over al forventning, men under Fogh har Danmark valgt at holde sig på en armslængdes afstand. Trist - blev forskere enige om på debatmøde

Skrevet af: David Rehling
Oprettet 25/07/2007 - 14:15

Først siger han på engelsk, at han vil sige noget på engelsk om Danmark og EU. Så tilføjer han: "But don't worry. The rest of the afternoon will be in Danish."

Jovist, han lever op til sit efternavn, britten Ian Manners, da han belevent byder velkommen til konferencen: "Danske perspektiver på 50 år med den Europæiske Union." Arrangør er Københavns Universitet, Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS) og Dansk Selskab for Europaforskning (DSE).

Ian Manners har nu opholdt sig et halvt år som seniorforsker ved DIIS, og han er overrasket over en iagttagelse, som han gerne deler med sit publikum:

"Danmark har gennem sit EU-medlemsskab og sin forskning i europæiske forhold en uforholdsmæssigt stor indflydelse, men dette undervurderes i Danmark."

Som Danmarks væsentlige bidrag til EU nævner Ian Manners demokrati og borgerdeltagelse samt forsøget på at imødegå ganske almindelige europæeres skepsis ved EU. Flere forskere fremhæver senere på dagen i deres indlæg, at medier og politikere stirrer sig blinde på EU's skiftende 'kriser'. Dermed taber de blikket for, at EU på sin 50-årsdag frem for alt må kaldes en succes, der overgår alle forventninger, man kunne have ved stiftelsen i 1957.

20 nye demokratier

Lektor Malene Wind roser EU's indre marked som "imponerende". Hun peger også på, at EU har været stærkt medvirkende til, at "en snes europæiske lande er gået fra diktatur til demokrati".

Lektor Knud Erik Jørgensen har også lovord for EU's resultater:

“Europa er blevet dynamisk og rigt,” siger han.

Professor Morten Kelstrup fremdrager EU's forfatningstraktat som en bedrift i sig selv, uanset om den bliver ført ud i livet:

“Bare det, at 27 statsledere har underskrevet en forfatning, der fastlægger målene for Europa.”

Professor Nikolaj Petersen opdeler den danske politik over for EU som fire forskellige holdninger i årene siden medlemskabet i 1972:

“1973-85 søgte vi at tilpasse os til de krav, som medlemskabet stillede. Det var ikke svært, fordi den almindelige euro-sklerose dengang betød, at der ikke skete så meget.”

“Efter Danmark ved folkeafstemningen i 1986 tiltrådte EU's indre marked, handlede diskussionen ikke længere om for eller imod medlemskab. Frem til 1992 foregik en dansk tilnærmelse til EU's kernelande.”

Denne tilnærmelse blev imidlertid standset af nej'et til Maastricht-traktaten i juni 1992. For at komme rundt om det nej fandt partierne R, SF og S på de fire forbehold, som den daværende VK-regering tilsluttede sig.

Nikolaj Petersen siger herom:

“Politikerne troede, at forbeholdene først ville få betydning langt ude i fremtiden, men de blev hastigt indhentet af virkeligheden. VK har aldrig følt sig bundet af forbeholdene. For R, SF og S forsvandt fascinationen ved forbeholdene hurtigt.”

Forbeholdene gav i perioden fra 1992 “en distancering mellem Danmark og EU”, siger Nikolaj Petersen.

Armslængden til EU

Om forholdet efter 2001, hvor Fogh-regeringen kom til, fastslår Nikolaj Petersen:

“Nu er der tale om en ‘armslængde-politik’ i forhold til EU. Jeg kan ikke finde på et bedre ord.”

Som begrundelse for armslængden anfører Nikolaj Petersen:

“Danmark understreger nu EU's karakter af mellemstatsligt samarbejde. Danmark har accepteret, at der - i hvert fald på kort sigt - ikke bliver tale om at afskaffe forbeholdene. Det retlige forbehold har man endda fastlåst på udlændingepolitikken. Og Danmark henviser til andre internationale fora, som er lige så vigtige som EU, f.eks. det bilaterale forhold mellem Danmark og USA.”

Professor Thorsten Barring Olsen kommer med denne betragtning:

“Danmark er nok blevet europæiseret, men de mange traktatfolkeafstemninger i EU-lande siden år 2000 viser, at Europa også er blevet danificeret.”

Det udløser denne replik fra Nikolaj Petersen:

“Kan Europas forfatningsmæssige udvikling holde til denne danificering? Kan man forestille sig, at alle 27 medlemslande ville stemme ja ved folkeafstemninger om et nyt forfatningsforslag?”

Professor Morten Kelstrup dvæler ved Danmarks armlængdeafstand til EU:

“Anders Fogh Rasmussens udmeldinger i første del af hans regeringsperiode pegede mod ikke bare en aktiv, men en proaktiv dansk EU-politik. Hvor er den blevet af? Danmark forsømmer sine muligheder.”

Malene Wind vover sig som spåkvinde om EU's forfatning:

“Det bliver svært for Angela Merkel at hive den gamle forfatningstraktat igennem. Derfor kommer den til at hedde noget andet. For eksempel ‘basistraktat om rettigheder’. Men det bliver ikke den barberede ged, som Sarkozy drømmer om.”

Kunstgrebet

Juraprofessor Henning Koch vier en betydelig del af sit indlæg til det kunstgreb, danske politikere har foretaget på Grundloven, når det drejer sig om afgivelse af suverænitet til EU.

Som Grundloven er ment fra sine fædres side, kræver suverænitetsafgivelse ifølge Koch enten fem sjettedeles flertal i Folketinget eller godkendelse ved en folkeafstemning.

For at få et ja til at glide igennem ved den første EU-folkeafstemning i 1972 lagde den daværende S-regering - hjulpet af et imødekommende notat fra statsretseksperten Max Sørensen - sig på det standpunkt, at der godt kan holdes folkeafstemning, selv om fem sjettedele af Folketingets medlemmer stemmer for suverænitetsafgivelsen.

Sidenhen har politikerne gentaget, at suverænitetsafgivelse bør udløse folkeafstemning:

“Dermed har vi etableret en statsretlig praksis, hvor vi per automatik holder folkeafstemning, hvis nye EU-traktater afgiver suverænitet,” siger Henning Koch.

Samtidig ser han ud, som om han er stærkt i tvivl om det hensigtsmæssige i denne praksis. Og det grundlovsmættede.

Kilde: <http://www.information.dk/138010>